

Onsdagen den 24 februari

kl. 9.00

1 § Justerades protokollet för den 16 innevarande månad.

2 § Återkallelse av motion

Anf. 1 TALMANNEN:

I skrivelse den 23 februari 1988 har Lennart Pettersson m. fl. återkallat den av dem väckta motionen 1987/88:N242 om utlokalisering av Sydfondens huvudkontor till Sydsverige.

Jag har därför avskrivit denna motion.

Skrivelsen lades till handlingarna.

3 § Föredrogs och hänvisades

Proposition

1987/88:99 till socialförsäkringsutskottet

4 § Föredrogs och hänvisades

Motionerna

1987/88:Fö1–Fö5 till försvarsutskottet

5 § Föredrogs

konstitutionsutskottets betänkanden

1987/88:19 om grundlagsfäst integritetsskydd (prop. 1987/88:57),

1987/88:24 om ändring i riksdagsordningen (prop. 1987/88:11) och

utbildningsutskottets betänkande

1987/88:10 om anslag till utbildningsdepartementet, m. m.

(prop. 1987/88:100 delvis).

Kammaren biföll vad utskotten i dessa betänkanden hemställt.

Talmannen meddelade att betänkandena skulle debatteras i angiven ordning och avgöras i ett sammanhang efter avslutad debatt.

Först upptogs till behandling näringsutskottets betänkande 16 om avyttring av statens aktier i Sydgas AB, m. m.

Avyttring av statens aktier i Sydgas AB, m. m.

Anf. 2 IVAR FRANZÉN (c):

Herr talman! Centern har en positiv inställning till naturgasen som ersättning för andra fossila bränslen. Det är också på centerns initiativ som naturgasen har fått en förmånlig beskattning – nämligen hälften jämfört med den för olja, räknat per energienhet.

Det kan mot denna bakgrund synas märkligt att centern som enda parti reserverar sig när staten nu går in och satsar ytterligare 250 miljoner på introduktionen av naturgas.

Centerns energipolitik är konsekvent och bygger på en helhetssyn som är väl förankrad i riksdagens övergripande energibeslut. Riksdagen har enhälligt beslutat att vårt energisystem successivt skall utvecklas mot ett energisystem i huvudsak baserat på varaktiga, helst förnybara inhemska energikällor med minsta möjliga miljöpåverkan. Basen i ett sådant energisystem måste vara biobränslen.

Naturgasen har en given roll i svensk energi- och miljöpolitik. Det är dock nödvändigt att naturgasen får spela den roll som stämmer med riksdagens övergripande energibeslut.

Med dagens låga oljepriser är det betydligt lättare för naturgasen att konkurrera med tillkommande användning av inhemska bränslen än med befintlig oljeanvändning. I sak innebär dagssituationen att naturgasen förhindrar den utveckling av energisystemet som riksdagen enhälligt har beslutat om.

Detta kan inget riksdagsparti acceptera som vill fullfölja av riksdagen fattade beslut.

Utskottsmajoriteten tycks sakna helhetssyn på energipolitiken och ser försäljningen av aktierna i Sydgas AB bara som ett sätt att komma ur en för staten "dålig affär". Detta vittnar om en anmärkningsvärd brist på ansvar för av riksdagen fattade beslut.

Herr talman! Vår reservation fogad till betänkande nr 16 har genom ett litet missöde, sannolikt vid tryckningen, fått en delvis felaktig lydelse. Jag tror att man nu håller på att dela ut ett rättelseblad.

Det är självfallet så att de energipolitiska åtgärder som krävs för att ge naturgasen dess rätta funktion i vårt energisystem inte enbart kan knytas till ett avtal rörande överlåtelse av aktierna från Sydgas till Sydkraft. Det krävs att regeringen återkommer med förslag som innefattar åtgärder av det slag

som vi angett i vår motion. Detta innebär bl. a. att samtliga kommuner som ingår i distributionsområdet bör beredas möjlighet till inflytande i det regionala bolaget, samtidigt som de tunga kraftintressenas påverkan inom bolaget bör begränsas. Dessutom måste energiskatterna anpassas så att naturgasens användning kan få den inriktning som stämmer både med riksdagsbeslutet och med den inriktning som anges i vår motion.

I klartext betyder detta att skatten på olja bör höjas med 500 kr. per kubikmeter och att motsvarande skattehöjning bör göras för kol. För att inte skattetrycket skall öka måste motsvarande sänkning göras antingen av inkomstskatten eller också av momsen.

Genom denna skattejustering får vi en fungerande marknad där naturgasen i första hand kommer att konkurrera med olja och kol, samtidigt som det skapas ett ekonomiskt utrymme för inhemska bränslen som då kan utvecklas i överensstämmelse med riksdagens grundläggande energibeslut.

I dag förlorar de kommuner som i enlighet med riksdagens beslut har satsat på inhemska bränslen totalt ett belopp i storleksordningen 100 miljoner per år på grund av den icke-politisk regeringen för på energiområdet. Invånarna i dessa kommuner får ensamma betala detta över *sin* skattsedel, samtidigt som staten smiter ur en dålig affär genom att satsa 250 miljoner av gemensamma skattemedel i Sydgasaffären. Moralen i detta handlande ligger minst sagt på en låg nivå.

Utskottsmajoriteten säger att dessa mer övergripande problem kan diskuteras i samband med den energiproposition som kanske kommer att läggas fram den 10 mars i år. Under två år har regeringspartiet bedrivit något som jag brukar kalla för icke-politik.

Varje gång det har funnits behov av konkreta åtgärder och beslut på energiområdet har socialdemokraterna *icke* kunnat fatta beslut, detta beroende på att man väntat på något som skall komma. Det kan vara en utredning, det kan vara resultatet av en överläggning, det kan vara en proposition – och då kan det bli som sommaren 1987, att när propositionen kommer så innehåller den inte något som man kan fatta beslut om och man kan därför fortfarande inte fatta några beslut.

Varje gång som det man väntat på har kommit har det alltid med stor precision dykt upp något nytt att vänta på, och några beslut har man *icke* kunnat fatta. Denna icke-politik har varit förödande för energipolitiken och för riksdagens grundläggande energibeslut, som på detta sätt direkt har motarbetats.

Just nu diskuteras frågan om tidsordningen för kärnkraftsavvecklingen, och man har i debatten givit ett ganska stort utrymme åt frågan om ett eller annat års förskjutning av avvecklingstidpunkten för det eller det aggregatet. Men, herr tälman, det är inte detta som avgör de framtida priserna på el och övrig energi eller tryggheten och miljöpåverkan, utan det avgörande för hur billigt, hur effektivt vi kan avveckla kärnkraften är just att vi följer riksdagens fattade beslut. Vi måste se till att det sker en successiv utveckling mot energisystem som använder mer av förnybar energi, och att det därmed också blir fråga om miljövänligare energi. På det sättet fyller vi på ett effektivt och ekonomiskt sätt det utrymme som uppkommer när kärnkraften avvecklas. Detta betyder väldigt mycket för både lönsamhet och miljöeffekter vid

kärnkraftsavvecklingen. Regeringen har genom att konsekvent förhindra denna utveckling tagit på sig ansvaret för en väsentlig fördyring av kärnkraftsavvecklingen. Regeringen har tagit på sig kostnaderna för en betydande kapitalförstöring inom branschen, bl. a. när det gäller biobränslen. Den har åsamkat kommunerna och skattebetalarna väsentliga förluster. Detta är, herr talman, orsaken till att vi i dag vänder oss emot att man här skiljer ut Sydgasaffären. Man smiter som sagt ur den, man betalar sig fri från en affär som i och för sig är ganska dålig men som vi ställt oss bakom därför att vi tror att naturgasen fyller sin funktion i det svenska industrisystemet. Men där skall den ha sin rätta plats.

Samtidigt som man gör detta bortser man helt och hållet från det grundläggande ansvar som varje regeringsparti har, nämligen att fullfölja riksdagens beslut. Det är upprörande och mycket kostsamt för svenska folket att regeringen sköter energipolitiken på det här sättet.

Nu har jag trots allt en förhoppning om att regeringen till sist skall komma från sin icke-politik. Möjligtvis får vi en proposition den 10 mars eller någon vecka senare som innehåller en del konkreta förslag, kanske också något positivt. I avvaktan på det, herr talman, yrkar jag bifall till centerns reservation i näringsutskottets betänkande 16.

Anf. 3 ÅKE WICTORSSON (s):

Herr talman! Ivar Franzén bjuder upp till en dans i den högre energipolitiska skolan. Jag är ledsen, Ivar Franzén, men jag måste tyvärr nobba. Vi har inte att i dag föra en stor energipolitisk diskussion om naturgasens roll i det energipolitiska sammanhanget eller en diskussion om den framtida energipolitiken. Vi har ju redan tidigare aviserat att dessa frågor kommer upp i anslutning till behandlingen av den energipolitiska propositionen under våren.

Jag skulle vilja fråga Ivar Franzén, när han nu försöker karakterisera regeringens politik som en icke-politik: Vad är centerpartiets linje i energipolitiken? På vilket sätt är ni ett trovärdigt alternativ? Ni går ut och säger att ni skall bilda en borgerlig regering tillsammans med två andra partier som på intet sätt ställer upp på den energipolitik som ni talar så varmt för. Förutsättningen för att centern skall få igenom i varje fall delar av sin energipolitik är i själva verket att partiet ställer sig bakom den socialdemokratiska regeringens energipolitik.

Så till själva sakfrågan, som ju handlar om överlåtelsen av statens engagemang i Sydgas. Vi från utskottsmajoritetens sida konstaterar att detta är en riktig åtgärd. Vi kan inte finna det skäligt att man i ett avtal om denna överlåtelse ställer så långtgående villkor för den energipolitiska utveckling som centern har förespråkat i sin motion och som den också, såvitt jag förstår, förespråkar i sin reservation.

När det gäller kommunernas inflytande är det bara att konstatera att Sydgas ägs av Sydkraft AB, där kommunerna har två tredjedelar av röstetalet. Det finns alltså ett starkt kommunalt inflytande. I sin reservation säger centern att det också bör krävas att naturgasdistributionen tas om hand av ett regionalt bolag som inte har några produktionsintressen på energipolitikens område. Jag skulle vilja fråga Ivar Franzén: Hur skall ett sådant bolag

se ut? Hur skall man få intressenter som inte i något sammanhang har intressen i produktionen av energi? Sådana intressen har kommunerna i många sammanhang, och det har Sydkraft och andra också. Det är ett orealistiskt krav som det inte går att uppfylla i detta sammanhang.

Herr talman! Mot bakgrund av det anförda ber jag att få yrka bifall till utskottets hemställan.

Anf. 4 IVAR FRANZÉN (c):

Herr talman! Det är bra om Åke Wictorsson har rätt material att utgå från innan han gör sina inlägg. Det står faktiskt inte i vår reservation att det skall vara ett regionalt bolag utan några som helst produktionsintressen. Det står att det skall vara ett regionalt bolag där alla kommuner inom distributionsområdet skall erbjudas möjlighet till inflytande och att det inte bör vara för tunga kraftintressen som styr inom bolaget. Så står det i reservationen. Kanske den debatten nu kan vara avslutad.

Det framgår klart av vår reservation att de långtgående kraven på åtgärder som behövs för att ge naturgasen sin rätta plats i energisystemet inte går att knyta direkt till avtalet. Vi begär förslag från regeringen helt i anda med riksdagens beslut. Det är egentligen regeringens skyldighet att lägga fram sådana förslag. Det är alltså en ren försummelse att så inte har skett.

Jo, Åke Wictorsson, visst genomför vi gärna centerns politik med hjälp av socialdemokraterna om ni lägger fram sådana förslag. Ni har alla möjligheter att få den politik som ni verbalt har bekänt er till att överensstamma med centerns politik. Men ni kommer aldrig med konkreta förslag som överensstämmer med era verbala framställningar. Efter Tjernoby talade ni väldigt mycket centerpolitik. Hade ni då passat på att lägga fram förslag, hade ni haft garantier i riksdagen att få dem genomförda, men det har ni försummat. I stället har ni drivit en icke-politik. Åke Wictorsson gav ytterligare ett litet tillskott till denna icke-politik när han talade om att man i avvaktan på den proposition som skall komma den 10 mars inte kan fatta beslut. Så lät det också efter Tjernoby. Då kunde man inte fatta beslut i avvaktan på energirådets utredning. Sedan kunde man inte fatta beslut därför att man skulle vänta på partiledarnas överläggningar. Dessa ledde inte till någonting. Sedan kunde man inte fatta beslut därför att man skulle vänta på en proposition som skulle komma våren 1987. När propositionen så kom innehöll den ingenting. Då kunde man återigen inte fatta beslut.

Detta är en evig, nästan tragisk, parodi som visar hur ett regeringsarbete inte får bedrivas. Man måste ändå kunna kräva att varje regering försöker fullfölja riksdagens beslut. Men här håller vi på att spoliera en hel sektor inom energipolitiken, i första hand när det gäller inhemska bränslen men även när det gäller en fortsatt oljeersättning och en effektivare energianvändning. Utvecklingen på alla dessa områden står stilla. Detta beror på att regeringen icke har någon energipolitik och icke följer riksdagens beslut. Det måste man kritisera med skärpa.

Prot. 1987/88:75
24 februari 1988

*Avyttring av statens
aktier i Sydgas AB,
m. m.*

Anf. 5 ÅKE WICTORSSON (s):

Herr talman! Jag har nu tagit del av centerns reservation och kan konstatera att Ivar Franzéns påstående är riktigt. Det har varit en del tekniska problem som är förklaringen till missuppfattningen.

Sedan skulle jag vilja be Ivar Franzén att något dämpa tonläget i denna diskussion. Jag kan inte se att det händer så särskilt stora olyckor. Vi väntar med den övergripande diskussionen om energipolitiken tills regeringens förslag kommit den 10 mars.

På den punkten är det en skillnad jämfört med de regeringar som centern ingick i. Då visste man aldrig att det ens fanns en regering som kunde lägga fram energipolitiska förslag.

Jag är övertygad om och kan försäkra Ivar Franzén om att när regeringens proposition kommer, så skall vi finna att den också överensstämmer med riksdagens beslut.

Anf. 6 IVAR FRANZÉN (c):

Herr talman! Det är i varje fall, Åke Wictorsson, mindre brådska med beslutet att sälja aktierna i Sydgas än med att fatta konkreta beslut för att få en förnyelse och utveckling av vårt energisystem som överensstämmer med riksdagens beslut. Det är två års icke-politik som jag kritiserar här i dag.

Jag har t. o. m. varit så vänlig att jag uttryckte en förhoppning om att denna icke-politik skulle brytas av den proposition som kommer. Men jag är tyvärr rädd för att jag på många punkter kommer att bli besviken. Ingen blir dock gladare än jag om det kunde visa sig att regeringen äntligen kan visa ett uns handlingskraft och ett uns respekt för riksdagens beslut.

Under den tid som centern satt i regeringsställning hade vi ändå en mycket markant effektivisering av energianvändningen. Energisparprogrammet följde då mycket väl den målsättning som riksdagen hade lagt fast – det gör det inte i dag. Oljeersättningen överträffade under vår regeringstid alla de mål som var uppsatta – så är det inte i dag.

Det finns otaliga exempel på hur socialdemokraternas icke-politik har lämnat fältet fritt för de parter som är starkast på energimarknaden. Den styrning som måste finnas, om riksdagens beslut skall uppfyllas, finns inte längre. Regeringen har själv frånträtt styrningsfunktionen i svensk energipolitik, och det är att beklaga. Detta är ännu mer anmärkningsvärt eftersom det varit en enig riksdag som lagt fast riktlinjerna.

Överläggningen i detta ärende var härmed avslutad.

(Beslut fattades efter debatten om näringsutskottets betänkande 17.)

Kammaren övergick till att debattera näringsutskottets betänkande 17 om träfiberprövning.

Anf. 4 PER-RICHARD MOLÉN (m):

Herr talman! Man har allt oftare anledning att fråga sig vad vi egentligen sysslar med här i riksdagen – huruvida det gäller omtanke om Sverige eller omtanke om marginalväljarna. Svensk politik av socialdemokratiskt märke har blivit mer inriktad på omsorgen om marginalväljare än omsorgen om hela Sverige.

Det känns, herr talman, i dag inte särskilt meningsfullt, vare sig som svensk eller som norrlänning, att diskutera en så liten fråga som statlig prövning av träfiberråvarans användning ändå är, när socialdemokraterna i går uppenbarligen enades om att avveckla kärnkraften i Sverige. Ett nytt – men den här gången dystert och sorgligt – blad i svensk historia kommer att fyllas, och där kommer att beskrivas den kapitalförstöring av ofantliga mått som blir följden av en kärnkraftsavveckling. Man kommer att äventyra sysselsättningen och mycket av den regionalpolitik som vi har varit eniga om i Sverige.

Statens energiverk godkände i går en rapport som ger belägg för att det blir stora strukturförändringar, alldeles speciellt för elintensiv industri och därmed också för Norrland, eftersom den elintensiva industrin finns där. Bl. a. kommer svensk skogsindustri, som har en nettoexport på 40 miljarder, att drabbas hårt, och enligt de slutsatser som man kan dra av energiverkets rapport kommer svensk skogsindustri, som är inriktad på mekanisk massa och tidningspapper, att efter sekelskiftet i princip ägna sig enbart åt produktion av tidningspapper för svenska tidningar. Är det en sådan politik som skall bedrivas i den här riksdagen? Bör det inte mer gälla omtanke om oss åtta miljoner människor än omtanke om några marginalväljare? Det är mer makten än omtanken om Sverige som socialdemokratin sätter i högsätet, och det är upprörande.

Sverige blir fattigare, och då får vi så mycket skog att jag är övertygad om att lagen om träfiberprövning inte längre kommer att behövas. Därför tycker jag att vi redan i dag – med en anpassning till den socialdemokratiska politik som vi kan ta del av i pressen i dag – kan vara överens om att avveckla lagen om träfiberprövning, så att vi anpassar oss till den situation som kommer att råda.

Som ombud för en del av svenska folket vill jag vädja: Sätt er ner och fundera litet grand över vilka konsekvenser den här avvecklingen leder till!

Med detta, herr talman, yrkar jag – under hänvisning till de mycket väl underbyggda argumenten i förra årets debatt om träfiberprövning – avslag på majoritetens förslag i näringsutskottets betänkande 17 om träfiberprövning och bifall till den reservation som folkpartiet, centern och moderaterna står bakom.

Anf. 8 GUDRUN NORBERG (fp):

Herr talman! I näringsutskottets betänkande nr 17 om träfiberprövning finns en gemensam reservation från folkpartiet, moderata samlingspartiet och centerpartiet. Reservanterna hemställer att lagen om träfiberprövning skall avskaffas.

Vi vidhåller samma ståndpunkt som vi hävdade vid detta ärendes behandling för ett år sedan här i kammaren. Vi finner inte några bärande motiv för lagen utan ser den mer som ett uttryck för regeringens iver att reglera.

I en marknadsekonomi med fri konkurrens och fri prissättning bestäms priset på en vara av utbud och efterfrågan. Såväl teori som praktik visar att regleringar eller andra ingrepp som rubbar denna balans i allmänhet leder till välfärdsförluster.

Konkurrensen är i regel en samhällsekonomiskt önskvärd företeelse som inte skall regleras bort. Enligt vår uppfattning speglar riksdagsbeslutet om träfiberprövning återigen socialdemokraternas övertro på centrala myndigheters förmåga att fördela resurser på det sätt som är bäst för samhället. Hur råvaran skall fördelas bör i stället avgöras av marknaden genom samspelet mellan tillgång och efterfrågan. Bara då kan risken för onödiga resursuppföringar undvikas.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservationen. Detta är samtidigt ett yrkande om bifall till motionerna N218 yrkande 1, N230 yrkande 2 och N332, vilket innebär att lagen om träfiberprövning inte skulle gälla från mars 1988.

Anf. 9 RUNE JONSSON (s):

Herr talman! Den nya lagen om reglering av skogsindustrins och bränslesektorns träfiberanvändning beslöts här i kammaren för cirka åtta månader sedan och började verka den 1 juli i fjol. Syftet med lagen är att förhindra brister i försörjningen med träfiberråvara, dels inom skogsindustrier i regionalpolitiskt känsliga områden, dels inom skogsindustrin som helhet, med tanke på ökad eldning med träfiberråvara.

Om man jämför med den lag som tidigare gällde, dvs. 136 a § byggnadslagen, innebär lagen om träfiberråvara en avsevärd minskning av regleringarna. Bl. a. är användningen av skogsavfall, dvs. den viktigaste bränsleråvaran, helt undantagen från provningskyldigheten. Returpapper är också undantaget från provning. En viktig faktor då lagen tillkom var att man kunde konstatera att olika aktörer på virkesmarknaden har mycket skilda konkurrensförutsättningar. Från bl. a. regionalpolitiska synpunkter kan detta få önskade effekter vid de strukturförändringar som pågår.

I syfte att utröna effekterna av lagen pågår inom regeringskansliet ett arbete om hur virkesmarknaden fungerar i dagsläget. Sedan lagen började verka har ett fåtal ärenden avgjorts. Dessutom bereds några för närvarande. Några nya argument emot lagen har inte framförts från motionärerna sedan den beslöts av riksdagen. Majoritetens tidigare ställningstagande står därför fast. Lagen om träfiberråvara har, som jag tidigare påpekat, endast varit i kraft i drygt ett halvår. Det är därför för tidigt att nu dra några slutsatser om effekterna av lagen.

Herr talman! Jag vill med detta korta inlägg yrka bifall till utskottets hemställan.

Till Per-Richard Molén vill jag säga att vi får ta upp frågan om kärnkraftens avveckling vid det tillfälle då den energipolitiska propositionen kommer att behandlas här i riksdagen.

Anf. 10 PER-RICHARD MOLÉN (m):

Herr talman! Det finns mycket klara kopplingar mellan en avveckling av kärnkraften och det ärende som vi just nu ägnar oss åt. Av den rapport från energiverket som jag berörde i mitt första inlägg framgår ju att svensk skogsindustri ganska snart kommer att successivt tappa marknadsandelar. Och då, herr talman, får vi en situation där vi inte har så gott om träfiberråvara att vi, höll jag på att säga, kan elda den för kråkorna. Det innebär med andra ord att vi redan nu borde kunna vara helt överens om att något beslut om en lag om träfiberprövning inte behövs.

Det förvånar mig att den ärade ledamoten från samma län som jag, Rune Jonsson – med mångårig erfarenhet av svensk skogsindustri och Mo och Domsjö – kan stå här uppe i talarstolen och hänvisa till en kommande debatt och att han inte känner sig ett dugg orolig för de konsekvenser kärnkraftsavvecklingen får för inte minst det län som vi båda representerar och för de övriga Norrlandslänen.

Anf. 11 IVAR FRANZÉN (c):

Herr talman! Eftersom Per-Richard Molén här gör den i och för sig kanske berättigade kopplingen mellan kärnkraftsavvecklingen, statens energiverks utredning av konsekvenserna och träfiberlagen känner jag ett behov av att något förtydliga den bild som han försöker måla upp.

Den konsekvensbeskrivning som statens energiverk har gjort bygger på ett fördubblat elpris. Jag ber er alla att notera att det är fråga om ett fördubblat elpris. Detta har ganska litet med kostnaderna för kärnkraftsavvecklingen att göra, eftersom man här förutsätter ett pris som är lika med kostnaden för att producera ny elström vid kolkondenskraftverk. Men vattenkraften blir ju inte dyrare därför att vi bygger kolkondenskraftverk. Låt mig göra ett litet räkneexempel för att visa vilka gigantiska förmögenhetsomfördelningar som detta innebär, det som nu tas till intäkt för att göra en konsekvensbeskrivning som kan kopplas till både kärnkraftsavveckling och träfiberlag. Ca 70 miljarder kWh av den el som används inom industrin produceras med hjälp av vattenkraft och mottryckskraft. Denna el kan sägas ha en högsta kostnad på 10 öre per kWh. Om elpriset höjs till 30 öre, förstår alla att det blir en övervinst på 20 öre per kWh. Detta resulterar i en övervinst på 14 miljarder om året, som överförs från konsumenter, elabonnenter och industrin till en liten skara kraftproducenter. Om man kapitaliserar denna årliga intäkt med låt oss säga 4 % realränta, som ofta görs i kärnkraftssammanhang, innebär detta en förmögenhetsöverföring från elabonnenter, industrin osv. i storleksordningen 350 miljarder. Det är mer än vad som är fallet när det gäller våra fonder i ATP-systemet. Är det rimligt, mina åhörare, att denna förmögenhetsomfördelning skall vara så angelägen att vi för att få göra den skall belasta svensk industri med delar av dessa 14 miljarder per år?

Om vi väljer ett prissättningssystem som inte alls grundar sig på faktisk kostnad, måste vi självfallet också hitta ett system för att skydda bl. a. den el tunga industrin. Det är ren skrämpropaganda när man här går ut och bara talar om den ena delen och inte samtidigt tydligt talar om att detta inte har någonting eller i varje fall mycket litet att göra med kostnadsbilden när det gäller kärnkraftsavvecklingen. Det är fråga om att man väljer ett nytt

prissättningssystem, något som i och för sig kan vara bra, eftersom folk då får veta vad det kostar att producera mera el och därför väljer någonting annat i stället för el. Hade vi drivit denna prispolitik när vi byggde de två senaste kärnkraftverken, hade vi aldrig fått den överkonsumtion av el som sker i dag. Vi hade inte heller suttit fast i elberoendet på det sätt som vi gör i dag. Men då – när man hade behov av att sälja en massa kilowattimmar el, och det till ungefär halva produktionskostnaden – talades det väldigt tyst om att det var en felaktig styrning att använda ett genomsnittspris.

Det är viktigt att vi får en saklig och seriös debatt, så att svenska folket förstår vad som är de faktiska kostnaderna för kärnkraftsavvecklingen och vad man kan vinna genom en rätt genomförd förnyelse av energisystemet. Det är först då som vi också får politisk möjlighet att fatta de förnuftiga besluten.

Överläggningen i detta ärende var härmed avslutad.

Kammaren övergick till att fatta beslut i de förevarande ärendena.

Näringsutskottets betänkande 16

Utskottets hemställan bifölls med 275 röster mot 39 för reservationen av Ivar Franzén och Per-Ola Eriksson.

Näringsutskottets betänkande 17

Utskottets hemställan bifölls med 159 röster mot 154 för reservationen av Christer Eirefelt m. fl. 1 ledamot avstod från att rösta.

7 § Föredrogs

näringsutskottets betänkande

1987/88:18 om flygindustrin (prop. 1987/88:100 delvis).

Utskottets hemställan bifölls.

8 § Kammaren åtskildes kl. 09.46.

In fidem

BENGT TÖRNELL

/Olof Marcusson